

تصرف غیر قانونی

تعريف – صرف اموال و اسناد و اوراق و نقدینه مذکور در ماده ۱۱۵۲ اصلاحی قانون مجازات عمومی بغير از مصرفی که قانوناً برای آن پيش‌بيش شده وسیله اشخاص مذکور در آن ماده تصرف غیرقانونی محسوب میشود. قبل از ذکر موارد تصرف غیرقانونی ناگزیر از تمهید مقدمه میباشد:

بودجه تفصیلی وزارت‌خانه‌ها و سازمانهای دولتی به چهار فصل تقسیم میشود که سه فصل آن مربوط بمخارج مستمر و فصل چهارم به مخارج غیرمستمر تخصیص دارد.

۱- مخارج مستمر مخارجی است که هر سال مرتباً تجدید میگردد و به سه فصل تقسیم میشود:

فصل اول در حقوق و دستمزد – فصل دوم مزايا و فوق العادة‌ها – فصل سوم هزینه‌های اداری که مجموعاً مخارج مستمر محسوب میشوند. فصل چهارم بودجه تفصیلی که به مخارج غیرمستمر تخصیص دارد. و آن مخارجی است که در حدود فعالیت مالی دولت بطور منظم و مستمر هر سال صورت نمیگیرد بلکه بر حسب احتیاج این مخارج بطور غیرمستقیم در بودجه دولت وارد میشود. استفاده از هر یک از انواع مخارج (هزینه) باید در حدود قانون باشد یعنی وقتی بودجه اجازه خرجی بدولت صادر میکند دولت در حدود اعتبارات مصوب اجازه خرج دارد. و از آن حدود قانوناً تجاوز جایز نیست لذا اصل در قطعی بودن اعتبارات است یعنی اصل بر این است که دولت در حدود اعتبارات مصوب اجازه خرج دارد.

(۱) نسبت به ماده ۱۱۵۲ اصلاحی قانون مجازات عمومی در محل خود توضیحات کافی داده میشود.

ماده ۷ قانون محاسبات عمومی مصوب دیماه ۴۹ در تعریف مواد هزینه صراحت

دارد:

مواد هزینه نوع هزینه را در داخل بودجه و یا قسمتی از عملیات یک وزارتخانه یا مؤسسه مشخص میکند. در هر فصل دو ستون در نظر گرفته شده است - ستون اول مربوط به شرح یک یک از مواد خرج است که طبق هر یک مواد خرج معلوم شده. ستون دوم راجع به اعتبار است که در مقابل هر یک از مواد خرج نمودار شده است.

ماده ۴۲ قانون محاسبات عمومی مصوب دیماه ۴۹ مقرر میدارد: «وجود اعتبار در بودجه بخودی خود برای اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی ایجاد حق نمیکند و استفاده از اعتبارات باید با رعایت مقررات مربوط بخود باشد» لذا همانطور که متن تصریح نموده صرف وجود اعتبار برای اشخاص ایجاد حق نمیکند بلکه در استفاده از اعتبارات باید مقررات مربوطه را رعایت نمود.

تقسیم‌بندی فصول بمواد از این نظر است که سازمانها بعیل خود نتوانند مبلغ اعتبار را از ماده‌ای بپاده دیگر و یا از فصلی به فصل دیگر منتقل کنند. البته در موارد احتیاج نقل مبلغ اعتبار از ماده‌ای بپاده دیگر با اجازه وزارت دارائی و از فصلی به فصل دیگر با کسب اجازه از کمیسیون بودجه مجلس شورای اسلامی صورت میگیرد. بنابراین حدود مخارج از دو نظر قابل توجه میباشد: یکی از نظر میزان اعتبارات مصوب در بودجه و دیگر از نظر نوع اعتبار در چهارچوب مواد و فصول بشرح مرقوم. در اینصورت رعایت اصول مالی از نظر مصرف اعتبارات در بودجه ایجاب میکند که بنحو مذکور اولاً از میزان اعتبارات در بودجه تجاوز نشود ثانیاً اعتباری از ماده‌ای به ماده‌ای دیگر و یا از فصلی بفصل دیگر نقل نشود.

حال اگر از میزان اعتبارات اعطائی در بودجه تجاوز شود و یا بدون جواز قانونی اعتباری از فصلی بفصل دیگر و از ماده‌ای بپاده دیگر منتقل گردد برخلاف هدفی است که از اعطای اعتبار در نظر بوده و این اعمال تصرف غیرقانونی بشمار میآید. ماده ۷ قانون محاسبات عمومی بشرح مرقوم انتقال اعتباری را از ماده‌ای بپاده دیگر منع نمینمود. ماده ۲۵ قانون محاسبات عمومی نیز صراحت دارد «وزراء نمیتوانند علاوه بر مأخذ اعتباراتی که در جزء بودجه برای آنها منظور شده است خرجی کرده و یا عملی را متصدی شوند که موجب خرج خارج از اعتبارات معینه باشد مگر اینکه قبل از طرف مجلس برای آن خرج اعتبار جدید داده شود». حال باید دید با وجود صراحت قانون اگر وزیری از میزان اعتبار تجاوز کرد یعنی زائد بر اعتبار تعهدی نمود و حواله‌ای صادر کرد وضع بدھکاری دولت در پرایر اشخاص ثالث چه خواهد بود؟ آیا حواله باطل است؟ پاسخ این پرسش آن است که در این مورد حواله صادره نباید باطل باشد زیرا متعمدله یا محالله چطور میتوانسته از وضع مالی وزارتخانه‌ای با خبر باشد که از قلان اعتبار مثلًا تجاوز شده یا خیر - در

این‌مورد فقط تمدکننده و صادرکننده حواله (محیل) مسئولیت داشته و باید تعقیب شود.

غرض متن از ذکر کلمه وزرام در ماده ۲۵ قانون محاسبات عمومی فرد اجلی بوده چه صرف وجه نقدی و اموال دولتی در بودجه بطوریکه دیدیم برای اشخاص ایجاد حقی نمیکند بلکه استفاده از اعتبار باید قانونی باشد - لذا دیوان محاسبات چنانچه ضمن رسیدگی بحساب یکی از ذیحسابها متوجه عملی شود که برخلاف قانون از اعتباری استفاده نموده و موضوع مشمول مقررات جزائی باشد مکلف است موضوع را از طریق دادستانی دیوان محاسبات برای تعقیب بصراحت ماده ۲۲ قانون محاسبات عمومی بمراجع صلاحیتدار اعلام نماید - بدینه است این امر مانع از ادامه رسیدگی بحساب مزبور در دیوان محاسبات نیز نخواهد بود. در مورد تعقیب وزرام در خصوص تجاوز از میزان اعتبارات و یا استفاده از اعتباری که مجاز نبوده در صورت احراز مسو نیت در حدود قانون معکمه وزرام مصوب تیرماه ۱۳۰۷ اقدام میشود و اما نسبت به معاونان و سایر مقامات دولتی که ماده ۲ قانون دیوان کیفر کارکنان دولت مصوب تیرماه ۱۳۰۵ شاهنشاهی مقرر داشته عمل خواهد شد.

ماده ۲ - قانون مذکور صراحت دارد:

- ۱ - کلیه جرائم معاونان و مدیران کل وزارتغانها و معاونان نخست وزیری و سازمانها و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت و سفراه و رؤسای دانشکدهها و دانشگاهها و مؤسسات عالی علمی دیگر که از طرف دولت یا با کمک مستمر دولت اداره میشوند و استانداران و فرمانداران و رؤسای ادارات استانها و شهرستانها و شهرداران مرکز شهرستانها و رؤساه و مدیران و اعضاء هیئت مدیره و هیئت عامل شرکتها و مؤسسات و سازمانهای دولتی و وابسته بدولت و رؤساه و مدیران سازمانها و مؤسسات مملکتی و رؤساه و مدیران سازمانها و مؤسسات مأمور بخدمات عمومی و کفیل یا قائم مقام هریک از مقامات مذکور و رؤساه و مستشاران و دادستان دیوان محاسبات و دارندگان پایه های قضائی که بسبب شغل و وظیفه منتكب میشوند.
- ۲ - جرائم اختلاس و تصرف غیرقانونی و ارتشاء و کلامبرداری و جرائم موضوع ماده ۱۵۳ مکرر و ماده ۱۵۷ قانون مجازات عمومی بسبب شغل و وظیفه سایر کارکنان سازمانها و مؤسسات فوق و کارمندان شهرداریها و شهرداران غیر مرکز شهرستانها در دیوان کیفر بعمل خواهد آمد.

بطوریکه ماده مذکور صراحت دارد تکلیف کلیه جرائم اشخاص مذکور در فقره یک که از آن جمله تصرف غیرقانونی میباشد و نیز جرائم منصوص در ماده اشعاری (فقره دوم) در دیوان کیفر کارکنان دولت مورد رسیدگی و تعقیب واقع خواهد شد. حال نسبت به تعریف تصرف غیرقانونی که در قانون سابق از اینجنبت مسامحه شده و در ضمن اختلاس (بمعنی اهم) توضیح گردیده بود. ماده ۱۵۳ قانون کیفر عمومی بشرح زیر در تعریف تصرف غیرقانونی صراحت دارد:

ماده ۱۵۳ - هر یک از اشخاص مذکور در ماده ۲۱۵۲ وجهه یا اموال مندرج در آن ماده یا مالی را که بر حسب وظیفه در اختیار دارد مورد استفاده غیر مجاز قرار دهد بدون آنکه قصد تملک آنرا بنفع خود یا دیگری داشته باشد متصرف غیرقانونی محسوب و بترتیب زیر مجازات خواهد شد:

۱- در صورتیکه وجهه یا اموال را بنفع خود یا دیگری مورد استفاده غیر مجاز قرار دهد و میزان انتفاع از ده هزار و یک ریال تا یکصد هزار ریال باشد مرتكب به ششماه تا سه سال حبس جنحه‌ای و هرگاه بیش از این مبلغ باشد به ۲ تا ۱۰ سال حبس جنائی درجه ۲ و انقضای دائم از خدمت دولت محکوم میگردد. و در هر دو مورد علاوه بر رد مبلغ مورد انتفاع بجزای نقدی معادل دو برابر آن نیز محکوم خواهد شد.

۲- در موردیکه وجهه یا اموال عامداً بمصارفی رسیده که اساساً در قانون اعتباری برای آن منظور نشده یا در غیر مورد معین یا زائد بر اعتبار مصوب مصرف شده و میزان آن بیش از ده هزار ریال باشد مرتكب به حبس جنحه‌ای از ششماه تا سه سال محکوم خواهد شد. همین مجازات مقرر است برای موردیکه وجهه سپرده اشخاص برخلاف مقررات قانونی در سازمان یا مؤسسه مصرف شده باشد.

۳- در صورتیکه وجهه یا اموال مذکور در بند ۱ یا ۲ بیش از ده هزار ریال نباشد و در سایر مواردی که وجهه یا اموال بدون رعایت مقررات قانونی مصرف شود عمل مرتكب تخلف اداری محسوب و در دادگاه اداری تعقیب خواهد شد. عدم خبیث سپرده یا عدم وصول وجه تخلف، در مواردی که در قانون یا قرارداد پیش‌بینی شده یا پرداخت سپرده قبل از موعده معمول این بند خواهد بود.

تصرف غیرقانونی مذکور در ماده ۱۵۲ سابق قانون مجازات عمومی بعیارت (هر تصرف غیرقانونی) بمعنای عام اطلاق داشته و وجه خاص آن اختلاس میباشد و در این مقام تقدم خاص و عام مطبق اصول کلیه مورد اتفاق دانشمندان حقوق میباشد. بطوريکه ملاحظه میشود ماده مزبور فقط بذکر عبارت هر تصرف غیرقانونی اكتفا نموده لیکن در تعریف تصرف غیرقانونی و اینکه چه مواردی قانوناً تصرف غیرقانونی محسوب میشود سکوت نموده بود و موارد تصرف غیرقانونی از تفسیری که در جزء ۱۶ قانون متمم قانون دیوان جزای عمال دولت مصوب اسفند ۱۳۰۸ بعمل

---

(۲) ماده ۱۵۲ اصلاحی: هر یک از اشخاص مذکور در ماده ۲ قانون تشکیل دیوان کیفر وجهه نقدی یا مطالبات یا حوالجات یا سهام یا سایر اسناد و اوراق بهادر یا سایر اموال متعلق به هر یک از سازمانها و مؤسسات مندرج در آن ماده یا اشخاص را که بر حسب وظیفه باو سپرده شده است بنفع خود یا دیگری پرداشت و تصاحب کرده یا عمدآ تلف نماید مختص محسوب و بترتیب زیر مجازات خواهد شد: در صورتیکه میزان اختلاس تا پنج هزار ریال باشد مرتكب بششماه تا سه سال حبس جنحه‌ای و هرگاه بیش از این مبلغ باشد بدو تا ده سال حبس جنائی درجه دو و انقضای دائم از خدمت محکوم میشود و در هر دو مورد علاوه بر رد وجه یا مال مورد اختلاس بجزای نقدی معادل دو برابر آن نیز محکوم خواهد شد.

میاید استفاده میشد.

جزء ۱۶ قانون متمم قانون دیوان کیفر مقرر میدارد: (موارد ذیل تصرف غیرقانونی بآن معنی که در قوانین جزائی منظور است محسوب نخواهد شد:

الف - صرف کردن از عواید عمومی به محلی که اساساً خرج در آن محل جزء اعتبارات عمومی تصویب شده و تأخیر در بعمل آوردن آن مصارف و انتظار صدور اجازه باعث فوت وقت میشود.

ب - صرف کردن از وجوده خصوصی بمحلی که اساساً خرج در آن محل جزو اعتبارات خصوصی تصویب شده و تأخیر در بعمل آوردن مصارف و انتظار صدور اجازه باعث فوت وقت میشود.

ج - بعمل آوردن مصارفی که اعتبار آنها تصویب نشده ولی مصلحت اداری آن مصرف را ایجاب کرده است مشروط بر اینکه جمع مصارفی که یکنفر بعمل آورده از صد تومان تجاوز نکند.

و اما تفسیر جزء مذبور که مفهوم مخالف آن نیز محسوب میشود عبارتند از ۱- صرف کردن از عواید عمومی بمحلی که اساساً خرج در آن محل جزو اعتبارات عمومی تصویب نشده باشد. ۲- صرف کردن از وجوده خصوصی بمحلی که اساساً خرج در آن محل جزو اعتبارات خصوصی تصویب نشده باشد. ۳- صرف کردن از عواید همومی بمحلی که اساساً خرج در آن محل جزو اعتبارات عمومی تصویب شده ولی تأخیر در بعمل آوردن مصارف و انتظار صدور اجازه باعث فوت وقت نشود. ۴- صرف کردن از وجوده خصوصی بمحلی که اساساً خرج در آن محل جزو اعتبارات خصوصی تصویب شده و تأخیر در بعمل آوردن آن مصارف و انتظار صدور اجازه باعث فوت وقت نشود. ۵- بعمل آوردن مصارفی که اعتبار آنها تصویب نشده ولی مصالح اداری آن مصارف را ایجاب میکرده است مشروط بر اینکه مصارفی که یکنفر باین ترتیب بعمل آورده از صد تومان تجاوز کند.

قانون معازات عمومی در ماده ۱۵۳ اصلاحی (بند ۲) تصرف غیرقانونی را توجیه نموده: «بند ۲ - مورد دیگر از تصرف غیرقانونی در صورتی است که وجوده یا اموال هامدأ بمسارفی رسیده که اساساً در قانون اعتباری بر آن منظور نشده و یا در غیر مورد معین یا زائد بر اعتبار مصوب مصرف شده و میزان آن بیش از ده هزار ریال باشد در این صورت مرتكب به حبس جنحه‌ای از ششماه تا سه سال محکوم خواهد شد». بدینهی است بصراحت بند سوم آن ماده صرف وجوده و اموال مذکور در بند ۱ در صورتیکه بیش از ده هزار ریال نباشد و در سایر مواردیکه وجوده یا اموال بدون رعایت مقررات قانونی مصرف شود عمل مرتكب را تخلف اداری محسوب و در دادگاه اداری تعقیب خواهد شد.

بطوریکه ملاحظه میشود در مورد صرف وجوده و اموال مذکور در بند ۱ و ۲ در صورتیکه بیش از ده هزار ریال نباشد و در سایر موارد که وجوده یا اموال بدون

رعایت مقررات قانونی مصرف شود متنم عمل متهم را تخلف اداری قلمداد نموده، واضح است در این مقام قانونگذار نسبت به مرتكب در قسمت اول نظر ارفاقی داشته و در قسمت اخیر بند مزبور بطوریکه ذیلا توجیه میشود ایناد وارد است:

قبلایادآور میشود که عنصر مادی بزه تصرف غیرقانونی بشرحی است که در جزء اول و دوم ماده ۱۵۳ اصلاحی قانون مجازات عمومی تصریح شده – اما عنصر معنوی تصرف غیرقانونی سوءنیت مطلق یعنی قصد عامل بارتکاب جرم با وجود معرفت او به نامشروعیت عمل خویش میباشد و در بزه مزبور مانند سایر بزه‌ها سوءنیت مقید یعنی قصد اضرار وجودندارد – استاد محترم آقای دکترعلیآبادی دادستان کل پیشین عنصر معنوی جرم تصرف غیرقانونی را چنین توجیه مینمایند: «در جرم تصرف غیرقانونی، عنصر سوءنیت مقید یعنی قصد اضرار وجود ندارد همینقدر که عمل ارتکابی تصرف غیرمجاز تلقی شد عنوان تصرف غیرقانونی بر آن صدق میکند – لذا در تصرف غیرقانونی خواه طرف جرم متضرر از عمل مرتكب شده یا نشده باشد همین اندازه که در صرف وجوه و اموال مقررات قانونی رعایت نشود جرم تصرف غیرقانونی تحقق یافته – حال چنانچه مرتكب در استفاده از اموال و وجوه مذکور در بند ۱ و ۲ ماده ۱۵۳ اصلاحی قانون مجازات عمومی مقررات قانون محاسبات عمومی را رعایت ننماید بعبارت دیگر در استفاده از اعتبار منصوص در بودجه برخلاف حدود فضول و مواد هزینه عمل نماید یعنی در مقام خرج از میزان اعتبار در یک ماده تجاوز نموده و یا برخلاف هدفی که از اعطای اعتبار در نظر بوده رفتار نماید عمل متهم با سوءنیت بوده و با احراز جرم مرتكب قابل تعقیب و مجازات میباشد» با این ترتیب چطور میتوان عدم رعایت مقررات مالی را در صرف وجوه و اموال مذکور در تبصره ۳ تخلف اداری محسوب داشت – بنظر میرسد که در این مورد با توجه بنوع و کیفیت بزه تصرف غیرقانونی تعقیب متهم در دادگاه اداری برخلاف عدالت بوده و مغایر با روح و حقیقت بزه تصرف غیرمجاز میباشد لذا معتقد باصلاح قسمت اخیر بند ۳ ماده ۱۵۳ قانون مجازات عمومی میباشد.

قانون دادرسی و کیفر ارتش مصوب دیماه ۱۳۱۸ در ماده ۴۰۰ از بارت تصرف غیرقانونی بكلمه تصرف غیرمجاز یاد نموده و بهمین علت در ماده ۱۵۳ اصلاحی قانون مجازات عمومی طبق قانون دادرسی و کیفر ارتش بجای تصرف غیرقانونی بذکر عبارت تصرف غیرمجاز که از هر جهت جامع و مانع میباشد پرداخته و بتعريف آن مبادرت ننماید – در قانون جدید مواردی از تصرف غیرمجاز قید گردیده منجمله مصرف وجوه سپرده اشخاص برخلاف مقررات وسیله سازمان یا مؤسسه دولتی را از انواع تصرف غیرمجاز دانسته و نیز بصراححت تبصره ۱ ماده ۱۵۳ اصلاحی (متعدد نمودن سازمان یا مؤسسه پنحو مذکور در این ماده در حکم تصرف غیرقانونی محسوب میشود) بعبارة دیگر متعدد نمودن سازمانی که نتیجتاً مستلزم خرج غیرقانونی و استفاده غیرمجاز از اعتبار مصوب میباشد در حکم

تصرف غیرقانونی میباشد.

قانون جدید، سکوت قانون گذشته را در انجام ضمانت اجرای پیمانکاران و متعمدین بدولت جبران نموده، در صورتیکه پیمانکار و یا متعمدی که در قبال تعهد خود سپرده‌ای گذارده و مورد تعهد و پیمان را انجام ندهد و یا در صورت تخلف از شرایط تعهد وجوه لازم از او وصول نشود طبق قسمت اخیر بند ۳ ماده ۱۵۳ اصلاحی قانون مجازات عمومی مأمورین مذکور را مختلف تشخیص و مستحق محکمه اداری میداند. نکته مهم که قانون سابق پان توجه ننموده و آن صرف وجوه یا اموال پرخلاف اعتبار یا زاید بر آن از طرف مأمورین دولتی در موارد ضروری بوده که از این حیث نیز غالباً مرتكب مورد تعقیب قرار میگرفت در قانون جدید با تدارک این موضوع بصراحت تبصره ۲ ماده ۱۵۳ (هرگاه محرز شود مرتكب برهسب ضرورت اداری یا تأمین مصالح اجتماعی وجوه یا اموال را درغیر مورد معین یا زائد بر اعتبار مصوب مصرف کرده یا ایجاد تعهد غیرمجاز نموده به پیشنهاد وزیر دادگستری یا وزارت‌خانه مربوط و تصویب هیئت وزیران از تعقیب کیفری معاف میشود ولی هرگاه مرتكب بجهت دیگری از مقررات مالی تخلف کرده باشد قابل تعقیب در دادگاه اداری خواهد بود).

هرچند در تحقق بزه تصرف غیرمجاز پسروخی که در بالا اشاره شد سوءنتیت مقید یعنی اضرار بغير شرط نیست لیکن چنانچه عمل مرتكب موجب اضرار بغير شود متضرر از جرم میتواند حسب مورد از دادگاه جزا یا حقوق ضرر و زیان خود را مطالبه نماید – تبصره ۳ ماده ۱۵۳ در اینمورد مقرر میدارد: «در تمام مواردیکه تصرف غیرقانونی موجب ضرر و زیان شده باشد متضرر از جرم میتواند بحسب مورد از دادگاه جزا یا دادگاه حقوق ضرر و زیان خود را مطالبه نماید – در مورد شق ۱ این ماده هرگاه میزان ضرر و زیان بیش از میزان انتفاع باشد دادگاه حکم به پرداخت مابه التفاوت خواهد داد».

علاوه بر موارد مذکور در ماده ۱۵۳ اصلاحی در مورد تصرف غیرقانونی در بعضی قوانین و آئین‌نامه‌ها نیز مقرراتی در این خصوص وضع گردیده منجمله ماده ۹ از قانون متمم بودجه سال ۱۳۱۰ مصوب ۲۸ اسفندماه ۱۳۰۹ باین بیان چنانچه محقق شود مأمورینی که متصدی پرداخت مخارج ملزمات و مطبوعات و اثاليه و سایر مصارف اداری هستند اشیائی را از حیث مقدار بیش از اقتضا و ضرورت خریداری نموده و یا از حیث قیمت صرفه دولت را رعایت نکرده‌اند در حکم مختلسین اموال دولتی بوده و بر طبق قوانین دیوان جزای عمال دولت تعقیب خواهند شد». اموال دولتی بوده و بر طبق قوانین دیوان جزای عمال دولت تعقیب خواهند شد. قانونگذار خریداری اشیاء بیش از اقتضا و ضرورت و یا عدم رعایت صرفه و صلاح دولت را در خریداری اشیاء لازم از طرف اشخاص مذکور در ماده ۹ قانون موقوم در حکم مختلس که در این مقام مراد تصرف غیرمجاز بوده تلقی مینماید. ماده ۲ از قانون بودجه سال ۱۳۱۱ مصوب ۲۸ اسفند مقرر میدارد:

«کلیه عواید نقدی و جنسی که تحت تصدی ادارات و عمال دولت و صول میشود باستثنای آنچه که ادارات مالیات برای بلدیه ها و صول مینمایند باید مستقیماً بخزانه دولت عاید شده کلیه مخارج مربوط در حدود قوانین و نظامانه های قانونی و مقررات راجع به هر نوع خرجی بموجب حواله وزارت دارائی از خزانه دولت پرداخته میشود متخلفین از مقررات این ماده در حدود قوانین موضوعه تعقیب خواهند شد».

ماده ۱۰۱ قانون استخدام کشوری مصوب ۴۵/۳/۲۱ صراحة دارد: «وجوه صندوق بازنیستگی منحصراً برای پرداخت حقوق بازنیستگی و وظیفه و استرداد کسور بازنیستگی است و بهیچ عنوان نباید بمصرف دیگر برسد چه صرف وجهه مذکور در موارد بالا غیر از مواردیکه تجویز شده تصرف غیرقانونی محسوب میشود».
ضمناً ماده ۱۸ قانون انجمن دهات، تصرف در نقدینه صندوق انجمن ده را تصرف غیرقانونی قلمداد نموده و در قوانین مختلفه بتصرف غیرقانونی اشاره شده که ذکر آن در این مقام موجب اطناب و تفصیل بوده و بهمین مختصراً اکتفا میشود.

*****

*****:

پژوهشگاه علوم انسانی و علوم اجتماعی
پرتال جامع علوم انسانی